

Daktaro Šliupo Gyvenimas Sakotas Dideliais Darbais

PLUOŠTELIS ATSIMINIMŲ APIE DAKTARĄ JONĄ ŠLIUPĄ 1944 M.

Rašo JONAS STONYS

Rašyti apie dr. Joną Šliupą nėra lengva. Į siaurus laikraščio rėmus sunku įsprausti jo nuolat kelia, nuolat darbus. O gyvenimas šio didžiojo Lietuvai laisvės pranašo yra taip šakotas, taip turtingas dideliais darbais, kad ir viena-kita eilutė juos paminti, būtų storoka knyga.

Man giliai atmintin yra įsirežę buvusio Lietuvos Respublikos Prezidento dr. K. Griniaus kalba, kurią 1944 m. lapkričio 11 d. Berlyne—Wilmerdofe, ministris V. Sidzikauskas perskaitė dr. Jono Šliupo palaikymo kremliaus metu.

Dr. K. Griniaus kalbos pabaigoje buvo tokie sakiniai: „Geriausias būrys jam paminklas, kaip tik kraują Lietuvos žuolė, supilti pilikalnų su žuolė viršūnėje. Jei kiekvienas jo pasekėjas senovės papročiu papiltų keptuvę žemės, tai pasidarytų turbut nemazas kalnas“.

Jei kada, dr. J. Šliupui pagerbti, toks kalnas atsirastų, aš įsivaizduoju tokio kalno didybę, nes ir to didžiojo lietuvių darbai yra dideli, vienu žvilgsniu nepriimtini.

Noriu pateikti pluoštelį atsiminimų iš turėto su dr. Jono Šliupu susirašinėjimo 1944 metų.

Dirbant Kauno Radiofone, buvo kilęs sumanymas padaryti su dr. J. Šliupu valandos pasikalbėjimą, pasinėšję užrašant į plokšteles. Aš ilgai ruošiau jam klausimus, pats susipažinau su jo plačia veikla carinės Rusijos metu, Prūsijoje, Amerikoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Latvijoje ir Nepriklausomoje Lietuvoje.

Parašiau dr. J. Šliupui laisvą Palangos, prašydamas sutikimo priimti mane pasikalbėti. Daktaro atsakymas buvo trumpas:

„Gerb. Programos Vedėjau! Nieko aš Tamstai negalėsiu apie save papasakoti. Dirbau lietuvių pabudinimui iš miego, kėliau juos į darbą Lietuvos, o taipogi ir Lietuvos skyriaus savo meilę kaip išmanydamas. Visi mes dirbome kartu, jog Lietuvos veidas pataptų šviesesnis, jos vardas garbingesnis. Dabar jau tas žiskas nuėjo į užmiršimą ir niekam, dar tokiu metu, tokie pasipaskojimai nebus įdomybė. Gyvename dabar tokius metus, jog ir vėliai reikia gerai apsižvalgyti ir matyti, kad praėjus karo audrai, visi vėl stotumėm į savo vietas darbuotis. Lietuva turės sunkių darbų. Bet vienok lengviau bus, negu mums teko jai pamatus dėti. Lauksim šviesesnių valandų ir tada pasikalbėsime“.

Taip dr. J. Šliupas man rašė 1944 m. pavasarį.

Jo kuklumas likti tyloje manęs neatbaidė. Rašiau jam antrą laisvą pranešdamas, kad į plokšteles užrašytas pasikalbėjimas bus radijo bangomis perduotas Š. Amerikoje gyvenantiems lietuviams. Laiskė pažymėjau, kad kalbėti Amerikos lietuviams savo sutikimą yra davęs buvęs

Prezidentas dr. K. Grinius ir vienas Valst. Teatro aktorius.

Dr. J. Šliupo atsakymą gavau greit. Jis rašė:

„Gerb. masis! Jei kalbėti Amerikoje, tai jau kiti popieriai. Suinku. Amerikoje yra likusi dalis mano širdies, mano įspaustos joje pėdos. Bet Tamsta žinok, jog aš kalbėsiu niocko nerutylėdamas. Savo broliams reikia pasakyti viską. Daug kraujo klaučių ir ašarų Lietuvoje atsirado. Naciai nėra broliai kaip ir bolševikai nėra mūsų draugai. Abu jie yra žvėrys. Vieni žudė traukdami, kiti tik ašė. Išžudė žydus. Aš su jais grumiausi Palangoje ir Krėtingoje. Mano kraujas kaista pagalvojus, kokius baurius darbus jie atliko. Sitą viską aš privalau Amerikos lietuviams pasakyti ir jie privalo žinoti viską.“

Parašyk kada ketini atkakti į Palangą, o taipgi ar mano nusistatymai bus pabotti. Aš pradėtu ruošti atsakytį Tamstos man atsiųstus klausimus“.

Nuvykti Palangon ir užrašyti į plokšteles pasikalbėjimą su dr. J. Šliupu, nebeteško. Karo frontas artėjo prie Lietuvos. Kaune radijas turėjo savo darbą nutraukti ir persikelti užsienin, saugesnėn vieton.

1944 m. vėly rudenį iš Lietuvos atvykus Berlynan ir ankantis vokiečių įstaigos gauti sutikimą pradėti radijo transliacijas į Lietuvą, iš aukšto vokiečių pareigūno p. Jakobio išgirdau tokį paklausimą:

„Gal Tamsta žinai koks likimas yra Amerikos piliečio prof. dr. Jono Šliupo?“

Atsakiau, kad jo likimas man nėra žinomas ir kad iš Lietuvos Vokietijon vykusių lietuvių tarpe dr. Šliupo neteko sutikti.

„Yra svarbus reikalas, kalbėję p. Jakobio, Amerikoje yra pasikeisti gandai, kad vokiečiai nužudė prof. dr. Šliupą. Butina yra jį surasti ir paprašyti, kad padarytų pareikškimą anglų ir lietuvių kalba apie save ir Lietuvą. Jo žodžius perduosim per radiją Amerikon“.

Padariau p. Jakobio pasiūlymą, kaip turėtu tarpe pabėgėlių iš Lietuvos ieškoti dr. Jono Šliupo.

Si mažą išskarpėlę parodo, kaip vokiečiai jaudinosi dėl paskleistų gėdų apie dr. Šliupą likimą ir kokios jam skyrė reikšmės, kad tik dr. Jonas Šliupas savo gyvu žodžiu gali paneigti gandus ir nuteikti Amerikos lietuvius.

Kokių žygių vokiečiai ėmėsi surasti dr. J. Šliupą, negalėčiau pasakyti. Išvykus iš Berlyno ir jau gyvenant Danzige, gavau iš vokiečių radijo Berlyne kvietimą, kad 1944 metais lapkričio mėn. pirmomis dienomis atvyktum Berlynan ir pravesčiau su žymesniais lietuvių veikėjais, jų tarpe ir su dr. J. Šliupu, pri-

Šimto metų gimimo sukakties proga

AUSRINKAS DAKTARAS JONAS ŠLIUPAS

kalbėjimus bei įrašymus į lietuvių redakcijos.

Naujiena apsidžiaugiau. Dr. J. Šliupas gyvas!

Lapkričio 5 d., sekmadienį, iš Danzigo pakilau Berlynan. Man rūpėjo ne tik dr. J. Šliupo žodis Amerikoje, kiek papildyti mano archyvą žymių lietuvių gyvo žodžio įrašais.

Atvykęs Berlynan išgirdau neįdomią žinią — dr. J. Šliupas tik prieš porą valandų miręs Berlyno viešbutyje Alexandra, Mittelstr. 16-17.

Kažkokio keisto likimo buta su dr. J. Šliupo kalba Amerikos lietuviams: neteko jos užrašyti būnant Lietuvoje, o ir tremtyje, kaip tik tą dieną, kai daktaras turėjo savo žodį įkalbėti, jis nebesulaukė tos valandos, kai jo sparnuošas žodis skris į Š. Ameriką. O Amerikos lietuvius jis mylėjo. Juk dar būdamas Lietuvoje man rašė, kad Amerikoje yra likusi jo širdies dalis.

Dr. Jono Šliupą teko pamatyti ir nulenkti galvą 1944 m. lapkričio 11 dieną, kai įvyko jo palaikymo kremliaus Berlyne—Wilmerdofe krematoriumo koplyčioje.

Paskutinę pagarbą išreiškė, koplyčion atvyko didelė Berlyno lietuvių kolonijos dalis. Kremacijos apeigos prasidėjo gedulinga muzika. Vargonavo muzikas Z. Nomeika. Giedėjo operos solistai J. Augailytė, V. Januškaitė-Laskaitienė, Bronius Marijošius.

Prie karsio buvo sudėta vainikai. Dr. J. Šliupo laidojimo komiteto variklis su įrašais: „Tautos atgimimo kūrėju, Dr. J. Šliupui“.

„Dr. J. Šliupui — Lietuvos Patriarchui“ — Bregenzo lietuvių.

„Didžiajam spaudos darbi-

nikui Dr. J. Šliupui nuo lietuvių redakcijos“.

„Aušrininkui Dr. J. Šliupui — Lietuvių Globos Įstaigos bendradarbiui“.

Atsiveikimo žodį tarė Ryų ministerijos atstovas von Staden. Buvusio Lietuvos Respublikos Prezidento kalbą perskaitė ministras V. Sidzikauskas. Gydytojų korporacijos vardu kalbėjo pulk. dr. B. Matulionis.

Lietuvių Sąjungos pirmininkas advokatas Rapolas Skipstis savo kalboje pažymėjo: „Dr. Jono Šliupo idėjos, kaip ir Aušros idėjos, Jono Šliupo pavyzdys, kaip tiesias dėl savo įsitikinimų kovojantis, kaip nehuilstamo darbininko savo tautai, kaip blaivaus tvarkingo žmogaus, ilgai pasilikęs šviesių švyturium idealų siekiančiam lietuviui“.

Lietuvių jaunimo vardu su vėlionu atsiveikino Pr. Zundė. Kalbėjo ir jaunu žodį pasakė dr. J. Šliupo mokinių A. Danta.

Specialiai sudaryto dr. J. Šliupui laidojimo komiteto pirmininkas ministras V. Sidzikauskas priminė, kad yra metas surinkti visus vėlionius raštus, parašyti apie jį išsamią monografiją, išskančią jo veiklą bei nuopelnus lietuvių tautai. Jis išreiškė viltį, kad dr. Šliupo palaikymo pelenų atėjus metų, turės priklausti Lietuvos žemei, kuriai jis dirbo visą savo gyvenimą iki paskutinio atodulio.

Baigus atsiveikimo apeigas, buvo sugadotas Lietuvos himnas. Šių dainių autorius teko surašyti vokiečių žinių DNB agenturai du dokumentus apie dr. J. Šliupą mirimą ir kramaciją iškilnių apeigas, kurie buvo perduoti per vokiečių radiją anglų ir ispanų kalba.

DR. J. ŠLIUPAS IR LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

Rašo VYT. SIRVYDAS

Susivienijimo nariams dr. J. Šliupas brangus kaip pirmasis Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų iškėlus reikalą organizuoti plačią, visą Ameriką apimančią, lietuvių išievių organizaciją, tiksū narių duoklėmis kooperatyviai vykdyti plačius kultūros darbus. Dabartinė vos pašluobojanti Bendruomenė rodo, kad idėja ir musu dienomis nenusenusi ir tiek pat reikalinga 1961 metų, kiek buvo reikalinga 1886 metų Amerikos lietuviui.

Bet dr. J. Šliupo pobudis buvo sudėtingas ir šakotas. Jis siekė daug nudirbti daugeliu visuomenės reikalų krypčių. Viso eilko savo asmens žymę bei įtaką. Čia t kalbėsime apie Lietuvos nepriklausomybės idėją, dėl kurios paskelbimo mūsų spaudoje dar ir šiandien dažnai pasiginėja įvairių srovių šalininkai.

Buvęs Lietuvos prezidentas dr. K. Grinius, savo veikale „Atsiminimai ir Mintys“ (išėjo 1947 m., t. I, p. 219-220) pasakoja:

„Kai pirmąkart lankiausi Tilžėje (1896 m.) parašiau trumpą vedamąjį „Varpui“, pabrėždamas, kad ateis laikas, kai mes patys lietuvių tėvynės valdysime, todėl jau dabar privalome valdymo technikos pratintis per vokiečių ir seiminių sąjyvaldybas — Lietuva turi priklausyti lietuviams. Paskiau kilo gindų, kas pirmutinis viešai pareiškė mūsų nepriklausomybės mintį. Socialdemokratai sakė, kad tai jė, nes jų 1896 m. pirmoji programa (nustatyta 1895 metais suvažiavime) jau pareiškė: „Nepriklausoma Lietuvos Respublika, federaliniais ryšiais susijungusi su kitais carų Rusijos kraštais: Latvija, Ukraina, Lenkija“ (tai ne tikrieji programos žodžiai, bet taip juos atpasakoja K. Bielišis „Varpe“ nr. 5, 1 d. geg. 1916 m.).“

Dr. Grinius pasakoja toliau: „Turiu pasakyti, kad 1885 m. vasaros sd susirinkime dalyvavome, kaip sąjungininkai, mes 3 varpininkai (dr. Bagdonas, dr. S. Matulaitis ir dr. Grinius). Vienas d kūrėjų, dr. A. Domaševičius, gal norėdamas mums, varpininkams, smagumo padaryti, o galbut, nusižiūjęs į lietuvių PPS (pilsudskininkų) socialistinė partiją, įrašiusią programon Lenkijos nepriklausomybės programą, rašė ir Lietuvos nepriklausomybės savon partijos. Tikrieji marksininkams toks tautinis reikalavimas buvo rizikingas. Turiu, tačiau, pripažinti, kad nė dr. Domaševičiaus, nė jo bendro A. Moravskio tikrųjų įdaryų Lietuvos nepriklausomybei dabar nežinau. Tegaliu spėti: Tada tema neturėjo vėliau įgytojo aktualumo.“

Dr. Grinius čia pastebi: „Kitas rimtas pirmenybės siekėjas yra dr. J. Šliupas, kuris 1885 m. rašė, kad Lietuva, susijungusi su Latvija, turi siekti politinės nepriklausomybės. Tad pirmenybė pri-

valėtų priklausyti dr. J. Šliupui, nors jis ir nepasirūpino savo projektą tinkamai apdirbti ir kelia parodyti. V. Biržiška manė, kad dr. Šliupas idėją paskelbė ne 1885 m., bet 1892 m. Pasų Lieuvoje jo leidžiamoje „Apšvietoje“. Bet mano galvoje liko atsiminimas kažkokio dr. Šliupo rašinio, kuriame rašė, kad Lietuvos-Latvijos federacijos idėją jis reiškė jau 1885 m.“

Kitoje savo veikalo vietoje (p. 205) dr. Grinius padaro šių įdomių pastabų: „Spėjau, pirmie lietuvių sd nepriklausomybės federacijos idėją pasiėmė iš ankščiau jų susiorganizavusios lietuvių PPS programos, kurioje reikalau a nepriklausomis Lenkijos, Lietuvos nepriklausomybės reikalavimas net kėkė (tarp tautne plotme), nes, pasak

Z. Patirgo (Augsburge ėjusiame „Ziburio“ e. 18 d. geg. 1946 m.). II Socialistų Internaciohale Kongrese lietuvių sd partija nebuvo priimta pilnateisiu nariu (buvo iš Amerikos atvykęs dr. J. Šliupas). Lietuvo ir Lenkijos socialdemokratijai pasiūlytė atstovauti Rožė Luksemburgietė, kuri lietuvių delegatus išvadino šovinistais, patriotais, kurie darbininkus tik mulkina ir tarplautiniam socializmui žala daro. Domaševičius ir Moravskis lietuviškame patriotizme bene nujautė istorinį vykmą ir manė, siekimas Lieuvoai nepriklausomybės būties stiprus ginklas nukovoti pilsudskininkus, kurie Lietuvą skaitė Lenkijos dalimi ir jai nepriklausybės nežadėjo“.

Patirgis suklaidino dr. Grinių — dr. J. Šliupas niekad Europon atstovu į Internaciohale Kongresus nevyko, nors mintis buvo pakelta ir net lenkiamos aukos. Klausimą svairs ant, pasirodė, kad Amerikas (Nukelta į 3 pusl.)

Kuopų Organizatoriai Pradedą 75 Metų Jubilėjinio Vajaus Darbus

Pradžią metų paskatino kuopos pertvarkyti savo valdybas ir numatyti naujus organizatorius vajaus svarbiajam darbu

KUOPŲ VEIKĖJAI, O YPAČ VAIDYRŲ PAPEIGUNAI PRIVALO DABAR APTARTI VAJAUŠ REIKALUS IR NUMATYTI PLANUS ŠIAM VAJUI

Praceitas vajus buvo sėkmingas, jis davė mums palyginti nemažą skaičių naujų narių ir šio vajaus metu pasirodė nauji veikėjai, kurie savais laimėjimais, tikrai, galim pasakyti, nustebino visus. Jeigu atėdri asmenys sugebėjo prirašyti iki šimto naujų narių, jeigu jie pajėgė lietuvių visuomenę įtikinti, kaip yra svarbu priklausyti didžiausia mūsų fraterna'ei organizacijai, kuri duoda geras ir pilnai patikimas aprūdas, tai mumis yra pagrindo manyti, jog ir šiam, dabar vykdomame vajuje bus pasinaudota pakliomis jubilėjinėmis nuotaikomis ir vajaus našumas bus žymus.

Seni ir Nauji Organizatoriai

Tas didelis patyrimas, kurį turi mūsų ilgus metus veikę ir nusipelnę organizatoriai, yra brangus Susivienijimui. Organizatoriai oriaus nusimanymas, kaip priėti prie aplikanto ir kaip jam įtikinamai išaiškinti svarbų Susivienijimo darbą, o kartu ir tą apčiuopiamą naudą, kuri yra užtikrinta jam iš mūsų organizacijos, nepaprastai yra vertingas vajaus darbas. Bet patyres organizatorius lygiai gerai žino, kaip svarbi yra asmeninė pažintis ir per tai susidarys pasitikėjimas. Todėl patyrę organizatoriai labai gerai padarys paieškodami sau tinkamų, energingų pagalbininkų, arba padėdami naujiesiems veikėjams pasiekti naujame vajuje. Iš to laimės kuopa, per ją ir visas Susivienijimas. Patyres veikėjas irgi bus patenkintas pasiektais rezultatais.

Ieškokim Pagelbinį Priemonių Vajaus Darbų Sustiprinimui

Visada vajaus darbas yra sėkmingesnis, jei kuopa yra veikli, jeigu vie inėje lietuvių kolonijoje ji pasižymi savo gyvais susirinkimais ir šiek tiek nariam dalyvaujantiems juose tam tikrą malonumą. Tad organizatorius ne tik tiesiogiai ieško progų susitikti su naujais aplikantais, bet taip pat gerai padarys, prisidėdamas prie kuopos vidujinių narių sąjykių pagyvimo. Organizatoriui bus naudinga ir jo tiesioginiam darbui, jeigu jis suėdamas su kuopos nariais mokės iš jų gauti nurodymų ty asmenų, kurie gali būti SLA nariais.

Reikia Jaunesnių Jėgų

Iš praktikos mes žinome, kad bėda esti toms kuopoms, kai neatranda kuo pakeisti pasitraukiančius kuopos valdybos pareigūnus. Apdairi valdyba visada rūpinasi naujų prieanglių, rūpinasi pritraukti prie Susivienijimo darbų naujas jėgas. Dabar vajaus metu kaip tik susidaro puikiausia proga sustiprinti kuopos veikimą, gaunant naujų jėgų. Organizatoriai vajaus darbui reikalingus blankus ir aplikacijas turi, o jeigu kam nors jų trūksta, prašome kreiptis į SLA Centrą ir viskas, kas reikalinga, bus parūpinta.

Net ir mažose kolonijose, kas pasistengs, vajaus rezultatus padarė puikius, tad visi susirūpinkim šio vajaus darbais ir neabejotinai laimėsime.

Tevynė

The Lithuanian Weekly
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance
of America

M. LEO VASIL
Editor

B. PIVARONAS
Manager

Yearly Subscription Rates
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00
307 West 30-th Street
New York 1, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5029

Susivienijimo knopų skubus pranešimai turi būti prisiųsti ne vėliau savaitės laiko prieš laikraščio išleidimą. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuostatais.

Keičiant adresus būtina paduoti kito zono numerį.

PASIŽVALGIUS

Republikonas senatorius giria prezidentą Kennedy

Illinois valstijos republikonas senatorius ir jų vadovas kongrese Everett M. Dirksen, kalbėdamas televizijos programoje, nesigailėjo komplimentų prezidentui John F. Kennedy. Senatorius savo kalboje pareiškė, kad prezidentas yra rupestingas ir dirba labai gerai. Senatoriui patinka prezidento pasiųsti pranešimai kongresui įvairiais klausimais.

Prezidentas Kennedy tarsis su Macmillanu

Iš Londono pranešama, kad prezidentas Kennedy ir Anglijos ministras pirmininkas Macmillanas susitarė susitikti Washingtono ir pasitarti įvairiais šiuo metu reikalingais dviem dienoms. Macmillanas iš Jamaiikos į Washingtoną atvyks balandžio 4 dieną.

Balandžio 7 dieną jis kalbės Massachusetts Technologijos Institute Cambridge, Mass. Iš ten jis sugrįž į Washingtoną balandžio 8 dieną ir baigs pasitarimus su prezidentu Kennedy.

Žydai nepatenkinti Sovietų tvarka

Žydų pasaulinio kongreso pirmininkas Goldmannas pareiškė nepasitenkinimą Sovietų Sąjungos elgesiu su žydais. Jis neseniai pasakė, kad žydai, kurių Sovietų Sąjungoje yra apie trys milijonai, neteisingai traktuojami. Tuo pat metu jis pasigyrė, kad žydų įnašas į sovietinę kultūrą yra didelis, bet ten žydams neduodama tiek teisių, kiek turi kitos religinės ir kitokios grupės.

Prezidentas de Gaulle tarėsi su Adenaueriu

Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris buvo nuvykęs į Paryžių ir tarėsi su Prancūzijos prezidentu Charles de Gaulle. Teigiama, kad jie dvi dienas daugiausia laiko praleido aptarimui galimybių sukviesti europiečių konferenciją. Tuo metu Paryžiuje vyko kelių Europos valstybių bendros rinkos atstovų konferencija, kurioje dalyvavo keturių valstybių ministrai pirmininkai, tai spėjama, kad kancleris Adenaueris ir su jais turėjo pasitarimus.

Maskvai nepatinka Adlai Stevensonas

Dabartinis JAV ambasadorius Adlai Stevensonas, kuris prieš kiek laiko lankėsi Maskvoje ir turėjo pasikalbėjimą su Chruščevu, tuomet sovietų laikraščiai jį garbino kaip pavyzdinį amerikietį. Dabar, jam tapus JAV ambasado-

SLA Reikalai ir Veikla

Eufrozinos Mikuziūtės, SLA Iždo Globėjas Kalba, Pasakyta Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 43 m. Sukakties Minėjime Pittsburghe

Tamstos, kurie Lietuvoje gimė ir augo, arčiau yra žinomi jums jos paukščiai, jos medžiai, jos upės, jos miškai ir eilės įvairiai žydinčių gėlių. Gyventojų grynai lietuviškas budas, jų išvaizda, jų apsidėmimas, jų išėjimas, jų pasakos ir dainos ir visos kultūrinės ir ekonominės jų gyvenimas yra artimi mūsų širdžiai. Mes, sveturi gimę ir augę lietuviai savo tėvų krašto nematę, kartais nemokame tinkamai įvertinti mūsų krašto meilės savo tėvynei.

Vis dėlto, kurie augome savo iš Lietuvos atvykusių tėvų namuose, kurie maišėmės jų veikloje ir organizacijose, kurie skaitėme lietuviškąją spaudą, įsigijome gražų vaizdą apie Lietuvą, jos gyventojų troškimus ir kovas už laisvę ir tautos gyvybę. Ne tik kad Lietuva buvo pavergta per ilgus šimtmečius, bet dar buvo daromos įvairios pastangos ją pilnai nukankinti. Buvo tytioti iš lietuvių kalbos, jų kultūros, buvo brukamos svetimos kalbos, svetimi papročiai. Ne tik caro valdžia šiame darbe dalyvavo, o ir lenkai ir vokiečiai. Caro valdžia galutinai uždraudė visokią lietuvių spaudą, net ir maldaknygės prisiekdavo piktai slaptai, užsieny spausdintos. Už mokymą lietuvių kalbos ir skaitymą buvo baudžiami ir tėvai ir mokytojai.

Visos šios ir kitos priemonės pasmaugti tautą neįveikė Lietuvos sėmėgė, šakaus sėmėgė, nes turtočių buvo tik keli ir inteligentijos skaitluis labai menkas. Šiame laikotarpyje atsirado knygnešiai (mano tetos ir dėdės taipgi nešė knygas per rubežius) lietuviškos slaptos mokyklos, "daraktoriai", vėliau susikūrė slapti rateliai, kurie gelbėjo lietuvių tautos gyvybę ir turėjo viltį, kad kada nors Lietuva ir vėl taps laisva ir nepriklausoma valstybe. Daugelis mūsų lietuvių nukentėjo. Jie buvo smerkiami pakarti, arba įkalinėti, arba toli nuo tėvynės apgyvendinti, arba į Sibirą ištremti, kai kuriems pavyko į svetimus kraštus, ypač į Ameriką, pasprukti.

Caro valdžia buvo galinga ir užkariavo visus aplinkinius kraštus ir tautas.

Rusija turėjo šnypų gaudas visuose kraštuose ir buvo vadinami pasaulio žandais. Carizmo jėga plito, taip kaip kad dabar plinta Rusijos imperialistinės komunizmas. Istorią pasikartoja.

Tačiau atėjo laikas, pakinėjo aplinkybės, atsitiko įvykiai, kurie įskeitė sugriovė carizmo galybę.

Situ momentu ir Lietuva tiek ilgai kentėjusi, tiek ilgai ir ryžtingai nepasidavusi su naikinimui išleido savo trispalvę, ir pasiskelbė laisva ir nepriklausoma valstybe.

Subruzdavo jos gyventojai savarankiškai tvarkytis, ryžtingai ir našiai dirbti, pasistatė mokyklų, kolegijų, knygynų, teatrų ir kit ko, ištaisė kelius, papuošė juos medžiais, pagerino žemės ūkį, sutvarkė sveikatos reikalus. Gražesnė, sveikesnė, tinklesnė ir mokytesnė pasidarė mūsų tėvų šalis.

Džiaugėsi Lietuvos gyven-

rum Jungtinėse Tautose, tie patys Maskvos laikraščiai jau ruošia Stevensoną už pasakytą kalbą, ginančią JT generalinį sekretorių Hammarskjöldą ir jį lygina su buvusiu ambasadorium Henry C. Lodge.

Eufrozina Mikuziūtė

tojai ir džiaugėmės mes visi lietuviai svetimuose kraštuose apsigyvenę arba juose gimę.

Ir šandien mes šį džiaugsmą įvykiu minime ir iškilmingai švenčiame.

Istorią atsikartoja: po poros dešimčių metų ir vėl rusiškasis imperializmas pasigriebė mūsų tėvų kraštą. Tik jau dabar jis yra žvėriškesnis ir žiauresnis už caristinį imperializmą. Šimtai tūkstančių vyrų ir moterų, vaikų ir senelių tapo išvežti į Sibiro tundras ir kitas laukines vietas. Tūkstančiai tapo sušaudyti arba uždaryti kalėjimuose. Nuosavybės ir turtas sukrautas mūsų tėvų ir giminaičių kruvinomis rankomis — atimtas. Nėra jokios laisvės nė civilinių teisių, uždarytos ir bažnyčios. Viešpatauja tikra vergija paremta terorų.

Tai raudonojo kremiaus komūnizmo nuopelnas. O šandien ta šalis drįsta pasireikšti Jungtinių Tautų asamblėjoje keldama triukšmą už išlaisvinimą Afrikos nesubrendusias šalis, o tuo tarpu laikydama prispaustas po savo padu civilizuotas tautas. Ar ne absurdas?

Kovai prieš raudonąją vergiją ir diktatūrą Amerikos lietuviai susibūrė į Amerikos Lietuvių Tarybą, senieji ir naujieji ateiviai Amerikoje gimę ir augę lietuviai atėjo į pagalbą ir šandien mes visi vieningai dirbame šiame reikale ir tęsime šią kovą už nepriklausomybę tol, kol bus atsteigta nepriklausoma demokratiška ir laisva Lietuva.

Pažvelkime trumpai į kelias dešimtis metų Amerikos Lietuvių Tarybos nuopelnus. Lietuvos klausimas yra nuolatos laikomas gyvas. Kas metai yra sakomos kalbos ir keliamas klausimas Jungtinių Valstybių senatė ir kongrese apie Lietuvą. Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės minėjime, valstybių senatoriams ir kongresmanams A. Liet. Tarybos raštinė suteikia memorandumus nušviečiant Lietuvos klausimą. Memorandumus paruošia Amer. Liet. Tarybos egz. komitetas, o susirašinėjimus ir kontaktus ir darbą vykina viena iš gabiųjų "public relations" moteris, tai yra p-lė Mary Kižytė.

Šiais 43-čiais nepriklausomybės sukakties metais kongresmanas Daniel Flood iš Pennsylvania valstijos referavo Lietuvos klausimą kongrese. Jį sekė tie kongresmanai, kurie atstovauja lietuvių apgyventas kolonijas.

Senatorius Paul Douglas pareiškimą padarė senatė. Jį sekė tų valstybių senatoriai, kurie atstovauja lietuvių apgyventas valstijas. Tai nuopelnas visų lietuvių, kurie rošia šį darbą.

Svarbiuose momentuose Tarybos pareigūnai vyksta pas prezidentą, pas senatorius ir

kongresmanus. Amerikos Lietuvių Taryba kartotina dar pareiškimus ir atsišaukimus į Amerikos lietuvių visuomenę. Ji teikia paramą Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo komitetui ir kitoms veiksmams už Lietuvos nepriklausomybę.

Todėl mūsų visų pareiga yra remti Tarybos darbus ir moraliai ir pinigais. Darykime tai kaip lietuviai ir kaip Amerikos piliečiai, nes Jungtinės Amerikos Valstybės kovoja ir už savo ir už kitų kraštų laisvę. Kalbėkime vieningai ir balsingai už Lietuvos laisvę, kad visas pasaulis užgirstų mūsų balsą.

Amerikos Lietuvių Taryba jau padarė žingsnius, kad Senatas nutartų įdėti Lietuvos išlaisvinimo reikalą į Jungtinių Tautų programą. Mes tikime, kad šis žygis pavyks. Darbas nepaprastai didelis. Visų Amerikos lietuvių pareiga yra prisidėti prie šio užsimojimo.

Broliai ir sesės lietuviai, tikėkite man, kad yra daug lengviau paremti tokius darbus prisidedant finansškai su doleriais, negu patį darbą dirbti. Ir tie, kurie veikia A. L. T. skyriuose ir visuomenės darbuose gerai supranta šį pareiškimą.

Visos žmonijos troškimas visuomet buvo, yra ir bus — turėti laisvę, gerovę ir taiką. Už tai ji kovojo ir tebekovoja visame pasaulyje. Daug jau iškovota ir įvykdyta kai kuriuose kraštuose. Ta kova nesustos, ji bus kada nors visur laimėta. Ir Lietuva ir kiti kraštai nepasileis vergijai, o taps laisvi, nepriklausomi kraštai, demokratija ims viršų, istoriją atsikartos ir Lietuva vėl bus laisva ir demokratiška valstybė per amžius.

Pittsburgh, Pa. — Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 43 metų sukakties minėjimas, kurį surengė Amerikos Lietuvių Tarybos vietinis skyrius, įvyko vasario mėnesio 19 dieną, Lietuvių Piliečių svetainėje. Jį atidarė ir įžanginę kalbą pasakė Susivienijimo prezidentas Povilas P. Dargis, ir pristatė kalbėti miesto majorą Barr. Tolimesnį programos vedimą p. Dargis perdavė Amerikos Lietuvių Tarybos vietinio skyriaus pirmininkui p. Yuciui.

Toliau kalbėjo p-lė Eufrozina Mikuziūtė, Susivienijimo išdo globėja. Ji pasakė atitinkamą momentui aukščiausią telpantią kalbą, kuri dalyviams patiko. Publikos buvo pilna Lietuvių Piliečių svetainė. Aukų Lietuvos laisvinimo darbams surinkta virš penki šimtai dolerių.

Taipgi p-lė Mikuziūtė kalbėjo ir per Susivienijimo prezidento P. Dargio vedamą radijo stotį. Ji pasakė gerą kalbą, kuri klausytojams, kaip vėliau teko nugarsti, patiko. P-lė Mikuziūtė pagerbtai Susivienijimo prezidento Povilo P. Dargio rezidencijoje įvyko kuklios vaišės, kuriose, be garbės viešnios Mikuziūtės ir šeimininkų ponų Dargių, dalyvavo ALT skyriaus valdybos nariai ir kt.

Koresp.

Užuojaunta Ponai Vinikienė

Didžiai Gerbiamoji Ponai Ona Vinikienė!

SLA 134-tos moterų kuopos visų narių širdims yra labai artimas Jūsų didysis skausmas — negailėtingos mirties iš gyvųjų tarpo išplėtas Jūsų gyvenimo brangiausias draugas ir vaikams tėvas, o mūsų brangios organizacijos

SUSIVINIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANO "TEVYNĖS"

Sveikatos Skyrius

Šį skyrį, skirtą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sveikatos reikalams, veda Sveikatos Komisija, SLA 51-mo Seimo išrinkta iš 3 medicinos gydytojų: MOTIEJAUS N. SVYCIO M. D., Komisijos pirmininko ir Komisijos narių VINCO TERCIJONO M. D. ir ALBINO GRIGAITIS M. D.

Rašo DR. A. GRIGAITIS, Brooklyn, N. Y.

VAISTAŽOLĖS

Viskas pasaulyje keičiasi, keičiasi ir žmogus. Žmogus gimsta, auga, bręsta, sensta ir pagaliau miršta, užleidamas vietai kitai. Bet kartais žmogaus kūnas be laiko nusidėvi, arba suserga ir reikalingas pagalbos sveikatai atstatyti. Šią pagalbą susirgusiam žmogui teikia oras, saulė, vanduo, maistas, augalai ir tt. Apilamai, daug yra įvairių priemonių padėti susirgusiam organizmui. Čia aš trumpai kalbėsiu tik apie vaistinguosius augalus. Laukuose, soduose, pievose, kalnuose, miškuose jūs rasite nesuskaitomą augalų galybę, kurie teikia žmogui džiugumą ir naudą, būtent, padeda gražinti žmogui pačius sveikatai. Tarp šių augalų yra daug vaistingų augalų nuo įvairių ligų. Šių augalų vaistai yra gamtos duoti vaistai nefabrike gaminti. Vaistai veikia susirgusį organizmą teigiamai, bet dažnai neigiamai sveikus organizmus. Gi vaistingųjų augalų vaistai sveikiems žmogaus kūno organams dažniausia nekenkia. Augaluose esą vaistai nėra taip stiprūs, kaip fabrike pagaminti. Vaistingųjų augalų rinkimas, kaip ir grybavimas, žmogui duoda progos ne tik prisirinkti gerų vaistų, bet ir gauti didelį malonumą pasigrožėti gamta.

Kaip sena žmonija, taip ir gydomas vaistažolėmis yra senas. Vanduo, saulė, vaistingieji augalai buvo mūsų protėvių pirmoji pagalba susirgus.

Laikui bėgant daugelis vaistažolių, jas ištyrus ir patikrinus jų veikimą gavo pilietybės teises medicinoje. Liaudies medicinoje vaistažolės turi pirmos eilės reikšmės. Daugelį vaistažolių, kurias žmonės naudojo gydymui gilioj senovėje, pasiekė ir mūsų laikais.

Veikimo atžvilgiu vaistažolės dažniausia silpnosios, negu fabrike pagaminti vaistai.

Senovės Indijos rašai rodo, jog tų laikų dvasiškai jau plačiai vartodavo gydymui įvairias žoles. Iš Indijos mokslas gydyti žolėmis pasiekė senovės Egiptą, Graikiją, Romą ir kitus kraštus.

Hippokratas, vienas iš žymiausių senovėje gydytojų, kurs vadinamas medicinos tėvu, savo raštuose mini virš 200 vaistažolių. Kiek vėliau Theophrastus Cresus (370-290 prieš Kr.) savo veikalė "Augmenijos istorija" aprašo 500 vaistingųjų augalų. Dioskoridis (50 gimus Kr.), žymus graikų gydytojas, savo mediciniškus patyrimus ir išradimus surašė penkiose knygose. Jo darbas dar ir viduramžyje naudojosi vaistininkai. (Bus daugiau)

Binghamton, N. Y.

Ir Mes Minėsime Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktį

Kaip jau per eilę paskutinių metų, taip ir šiemet SLA 50 kuopa minės Lietuvos Nepriklausomybės 43 metų sukaktį.

SLA 50 kuopos susirinkime, įvykusiam kovo 7 dieną suakties minėjimo rengimo komisija pranešė, kad yra ruošiamas šeiminis banketas tam įvykiui atžymėti. Susirinkimas entuziastiškai pranešimą priėmė.

Banketas įvyks šeštadienį, šių metų kovo 25 dieną First Ward American Legion, 1 Grace Street. Pradžią 6 valandą vakare. Bus gera vakarienė ir kitų vaišių. Tiketo kaina \$2.00.

Tad kuopa ir rengimo komisija tikisi, kad kuopos nariai ir visa vietos lietuvių visuomenė minėjimą gausiai parems. Tikietai jau pradėti platinti.

Taipgi turime visuomenės atsilpašyti, kad minėjimą rengiame pavėluotai. Bet prie mūsų aplinkybių turėsite atleisti ir kvietimą priimti.

Tad iki pasimatymo.

P. B. Balchikonis.

Susivienijimo Kuopų PARENGIMAI

Chicago, Illinois. — Susivienijimo 63 kuopos ruošiamas banketas įvyks balandžio mėn. 8 dieną, šeštadienį, Kultūros Klubo patalpose, 10413 Michigan Avenue. Banketo ruošėjai prašo Susivienijimo narius ir visus geros valios lietuvius ir lietuvaites jau dabar pradėti ruošti prie banketo, o atėjus balandžio 8 dienai jame dalyvauti ir linkam laiką praleisti.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių pareiga dalyvauti kuopų suruoštuose rengimuose, raginti savo šeimos narius, draugus ir pažįstamus juose dalyvauti ir remti kuopų veiklą.

Aliquippa, Pa.

SLA 247 Kuopos Visuotinis Narių Susirinkimas

Šių metų kovo mėn. 26 dieną, 2 valandą po pietų pas draugus Einikius, 1501 Green Street, Aliquippa, Pa., įvyks visuotinis SLA 247 kuopos narių susirinkimas.

Bus renkama šiems metams kuopos valdyba, taipgi yra ir kitų reikalių aptarimui, tad visų kuopos narių pareiga būti šiame susirinkime.

J. Plekaitis.

SLA 247 kuopos sekr.

STASYS MOCKUS

Šių metų kovo 16 dieną suėjo penkiai metai nuo Stasio Mockaus mirties, buvusio ilgamečio Susivienijimo išdo globėjo. Kontrolės Komisijos pirmininko ir žymaus SLA ir visuomenės veikėjo. Jis prieš penkis metus mirė eidamas Kontrolės Komisijos pirmininko pareigas, nors jis buvo labai reikalingas įvairiems lietuviškiems patriotiniams darbams, tačiau nelauktoji mirtis jį išskyrė iš gyvųjų tarpo netikėtai, visai nesirgusį. Tokia staigi mirtis buvo didelis smūgis

visoms toms draugijoms, kuriose jis priklausė ir per ilgus metus ėjo vienokias ir kitokias valdybose pareigas, taipgi didelis smūgis buvo visiems Bostono lietuviams, kurie jį pažino ir su juo turėjo vienokių ar kitokių reikalų, nes jis buvo malonaus būdo žmogus ir su visais sugyventi mokėjo.

Nors jau praėjo penki metai nuo jo mirties, bet vietiniai lietuviai ir draugijai nariai ir dabar jį dažnai prisimena ir apgaile netekę žymaus ir energingo veikėjo, nes yelionis Stasys Mockus apsimatą darbą visuomet atlikdavo gerai ir skubiai. Jis dirbdavo pats ir kitus ragindavo dirbti savo senajai Tėvynei Lietuvai ir lietuviams naudingus darbus. Jis ne tik darbu prisidėdavo prie gerų darbų, bet labai dažnai geriems darbams aukodavo nemažas sumas pinigų, ypač nesigailėjo savo uždirbtų centų Lietuvos laisvinimo darbams. Tai, kaip sena žmonės sako, šimtprocentinis patriotas lietuvis, kokių nedaug yra.

Todėl suėjus penkiems metams nuo mirties, aš reiškiu jam didelę padėką už atliktus darbus, o likusiai žmonai, nors ir penkiems metams praėjus, reiškiu užuojautą, o patriotingam lietuviui Stasiui Mockui lai buna lengva išleisti laisvoje Dėdės Samo žemėje.

Draugas.

KIPRAS BIELINIS APIE PENKTUOSIUS METUS

Asmeniniai išgyvenimai, sukilimų prieš rusų caro valdžią aprašymai, penktų metų revoliucijos veikėjų portretai, reti dokumentai

(Tęsinys)

1905 metų revoliucijos cigoje subrendę politiniai reikalavimai

Kipras Bielinis cituoja socialdemokratų atsisaukimą, išleistą Penktais metais, kur tarp kito sakoma: "Santykiuose su Maskolija reikalaujame, idant tos tautos, kurios nori, pačios save valdyti". O toliau: "Toje tautų sandaroje Lietuva bus atskira valstija, o reikalinga politiška tvarka jvės ir padarys Vilniaus Seimas, susidedas iš visų Lietuvos žmonių atstovų, išrinktas visuotinu, lygiu, slaptu ir be tarpų balsavimu".

Šie pasisakymai puikiai parodo, kaip Penktųjų metų revoliucijos metu subrendo ir giliai žmonėse įsitigo Lietuvos nepriklausomybės idėja.

Kipras Bielinis aprašo Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio streikus, kurių metu daugiausia pasklydo revoliucinių atsisaukimų ir tuo būdu buvo išjudintos minios revoliucinės nuotaikos bei pasiryžimas kovoti dėl Lietuvos žmonių išlaisvinimo.

Šalin caro valdžia!

Atskirai, kaip vieną įspūdingiausių epizodų, autorius aprašo savo "pamokslą" Kupiškėje, kur pirmu kartu žmonės raudonas vėliavas su žūkiu — "Šalin caro valdžia". Eidamas viešai kalbėti autorius buvo priverstas nusigrįžti, kad vėliau jo negalėtų rusų žandarai pažinti.

Ne tik tiems asmenims, kurie žino nedidelį Lietuvos miestelį Kurklius, ar pažįsta Bielinio aprašytus asmenis, bet ir visiems, kas nori geriau suprasti Penktųjų metų nuotaikas, šie įvykiai suteiks jau sunkiai užmirštamą "vaizdą". Kurkliuose autoriui teko išgyventi tikrą policijos puolimą. Čia buvo šūviai, čia pristavas nuogu kardu puolė kalbėtoją ir čia susipynė nuotykių, kurie vėliau skaudžiai atsiliepė daugelio dalyvių gyvenimui. Su tam tikru humoru Kipras Bielinis aprašo, kaip netikėtai iššovė dar 1863 metų sukilime vartotas pistoletas, kurs prieš tai buvo atsisakęs tarauti. Kaip matome, šis istorinis pistoletas sujungė dvi tolimas epochas ir patarnavo prieš ta patį rusą, kurs buvo ir pasilikio pastovus Lietuvos žmonių skriaudėjas.

Iš Kurklių nelaimės Kipra Bielinį išgelbėjo "balta, kaip sniegas, greitas, kaip aitvaras" jauno ukininkaičio Mateušo Valiukonio žirgas. Kadangi Valiukonis išgabėjęs revoliucionierių iš pavojaus buvo pastebėtas, tai policijai persekiojant jam daugiau nieko neliko, kaip tik bėgti į Ameriką.

Daugelis 1905 metų veikėjų Amerikoje

Ir čia dera priminti, kad daugelis Penktųjų metų veikėjų, kai jau nebudavo kitos išeities, bėgdavo... į Ameriką. Tokiu būdu daugumoje ir susidarė ta didžioji išieivijos iš Lietuvos banga, kuri pasiekusi šią šalį nepaprastai daug pasitarinavo lietuviams, sustiprindama jų veiklą, pakeldama šios šalies lietuvių visuomeninį gyvenimą iki neregėtos iki tol aukštumos.

Tad šį Kipro Bielinio knyga sudarys savotišką įdomumą daugeliui šios šalies žmonių, ypačingai anų laikų veikėjų, kurie čia ras sau artimus išgyvenimus ir peržvelgdami šios knygos puslapius dar

kartą prisimins savo gražią, turtingą nuotykių jaunystę.

Kipras Bielinis pakeliui užkliudo savotišką rusų anuomet Lietuvoje populiarių moksleivių, kuriuos tada vadindavo "švedais". Tai buvo dažniausia jau subrendę kaimo jaunuliai, kurie dėl savo vyrų niškumo jau nebegalėjo lankytis mokyklų (gimnazijų, pavyzdžiui), tad jie mokėsi privačiai, kad paskui pasidarytų vaistininkais, kaimo mokytojų ar dažniausia įstoti į kunigų seminariją. Ši moksleivių rūšis vėliau išnyko, bet Bielinio parašomais laikais jų buvo daug visuose Lietuvos miestuose. Gerai, kad autorius juos prisiminė ir vaizdžiai aprašė, nupiešdamas kai kurių visai pavykusių belotristinio pobūdžio portretus.

Juodašimčių siaubas

Kaip tik Kipro Bielinio aprašomais laikais Lietuvoje plačiai, nors trumpam laikui buvo pasireiškęs gana keistas masinis psichozas, kai ištisos sritys, daugelis kaimų, valsčių ir mažųjų miestelių staiga nepateisinamu būdu buvo apimti istorinės baimės, kad štai "ateina juodašimčiai, viską naikina, žmones piauina ir nėra juo jokių išsigelbėjimo". Tos baimės apimti žmonės kinkė arklius, krovė į vežimus savo turtus ir bėgo patys nežinodami kur! Kol toji baimė po kelių valandų praėjo ir tie baimingieji kiek susigėdino dėl paaiškėjusio nasamoringo nesusipratimo vėl grįžo namo. Kipras Bielinis ir šia keistenybę aprašė, nes tai įvyko irgi Penktaisiais metais.

Žodžiu, Kipro Bielinio knyga, turinti arti 600 puslapių, yra įdomi ir patraukli. Ją pradėjus skaityti sunkiai atsiitrauksi, sekdamas ano meto įvykius, kaip lygiai būtų, kai seki rašytojo maistriškai supintus nuotykius. Tuo svargalvota, kad čia yra tikro gyviau, kad čia nėra nieko suvenimo gabalai, kad čia pavaižuotas begalo reikšmingas Lietuvos gyvenimo laiko tarpas, kurs turėjo visam mūsų kraštui ypatingos svarbos ir įtakos.

O savo knygos atsiminimų dalyje apie Penktųjų metų įvykius Kipras Bielinis gali sakyti nostalginku akordu pabaigia.

Seniai buvę įvykiai

Revoliucijai atslugus ir caro valdžiai Lietuvoje vėl sustiprėjus, didelė dalis revoliucionierių buvo suimta, jau kentėjo kalėjimuos ar buvo ištremti į Sibirą. Bet suvalkiečiai revoliucionieriai sumanė sukvietiti konferenciją, kurioje Kipras Bielinis, savo žodžiais, jautęs "butinę reikalą dalyvauti". Konferencija įvyko Marijampolėje. Tarpučių priemiestyje. Ten autorius matė jau naujus veidus, senesnieji veikėjai, kaip sakytas, jau buvo nukentėję. Po šios konferencijos autorius grįžta atgal į Vilnių, kur tuomet gyveno ir turi patekti į Vilkauskio stotį. Jis rado reikalingą gudriai užsimaskuoti, tad vaizduodamas nerupestingą vaikina, pakeliui prisiskynė žydinčių alyvų, manydamas, kad bus neįtartinas, nes atrodis nerupestingas vaikinas, palinkęs į romantiką, kuriam negalinti rūpėti revoliucija ir kova su rusų carų galybe. Atvykęs į stotį jis planavo atsisėsti prie stalo laukiamajam kambaryje ir, kaip nieko dėtas gerti sau arbatą. Bet jo nelaimė jis buvo pavargęs,

norėjo pailsėti ir nuslinko į kampat. Čia buta klaidos, jau nepataisomos ir lemtingos klaidos. Pasirodė žandaras. Jis tuojau sumetė, kad šis jaunas vyras nuošaliai atsisėdęs, yra įtartinas. Suėmė. Nepadarė jo gražios pavasarinės gėlės.

Kišeniuose pas suimtą revoliucionierių pilna raštų, raštelių, kurie ji gali pražudyti. Budinga tiems laikams, kad žandarui pasišalinus iš kambario, kur jis buvo saugomas, Kipra Bielinį prižiūrėjęs geležinkelio sargas, padėjo jam atsikratyti nuo anų kenksmingų raštų. Mat autorius jį trumpai įtikino: "Tu lietuvis, darbininkas, turi pagelbėti".

Dr. J. Šliupas ir Lietuvos Nepriklausomybė

(Atkelta iš 1 pusl.)

rikos lietuviai neturi socialistų organizacijos, kuri dr. Joną Šliupą galėtų atstovauti siųsti. Todėl dr. Šliupas susitarė su J. O. Sirvydu, kuris tuomet redagavo "Vienybę Lietuvnišką" (Šliupo leidėjui rekomenduotas), suorganizuoti Lietuvos Socialistų Sąjungą — kas ir buvo padaryta. Bet ir ši Sąjunga niekada net neketino atstovoti į Internacionalo Kongresus siųsti.

Tačiau, dr. Griniaus atminčiai buvo gera: dr. Šliupas ištikrų, 1885 metais Lietuvos nepriklausomybės idėją viešai skelbė.

Brooklyn, N. Y. 1947 m. (16 d. geg.) mirė SLA narys, Izidorius Stanevičius-Stanys. 1908-1926 metais tarnavęs SLA 83-čiai kuopai išdininku. Jis buvo lietuvis, kuriuo visados galima pasididžiuoti, nes priklausė "brudelininkų" ir užkampiuose nesėdinčių eilėse. Iš Rumšiškes apylinkės 1898 metais Vilniui atvykęs siuvėjo amato mokytojas, Stanys netrukus (1900 m.) įsirašė socialdemokratų partijon (jos vadai, Domaševičius ir Moravskis išsklaidyti, kada rusų policija 1899 m. areštavo 40 asmenų). Policijai 1903 metais iškarto ir randa nr. 3 "Aušros" — palaiko 15 dienų kalėjime. Metai vėliau (1904) jį areštuoja už streikavimą Orumtos siuvykloje — vėl palaiko kalėjime 10 dienų. Jis dalyvauja Didžiajame Vilniaus seime kaip sd. kuopelės atstovas. Policijai pradėjus jį vėl nužiūrėti, Stanys atvyksta Amerikon 1907 m.

Apšigvyveno Brooklyne ir čia tuojau įsirašo į LSS 19 kuopą, į SLA 83-čią kuopą, į Simano Daukanto dramos mėgėjų draugiją, į Atletų klubą, padeda dr. M. Vinikui organizuoti savas lavinimosi jaunimo Progresistų Ratelį, buna nariu Laisvamųjų kuopos, Sandaros kuopos, Mechanikų Sąryšio direktorium. Jis pažino dr. Šliupą ir iš jo gavo leidinį "Litwiny i Polacy", kurį savo laikui man padovanojo meno archyvu, už ką esu Staniui begalo dėkingas.

Sis dr. Šliupo (tada dar ne dr.) leidinys lenkų kalba ir datuotas New Yorke, 1887 metais, kaip "Lietuviško Balso" leidinys ir turi 44 pusl. Ir čia puslapyje 5 stovi šie nedviprasmiškai drąsus žodžiai: "Litwa chce być niepodległa politycznie!" (Lietuva nori būti politiniai nepriklausoma).

Pačiu pirmuoju knygelės paragrafu Šliupas aiškina jos parašymo ir išleidimo tikslą. Sako, lenkų spauda 1885-1886 metais jį "pursais drabstė", todėl pribrendo laikas lietuviams ir lenkams tarpusavyje santykius išsiaiškinti. Matyti, lenkai jį puolė dėl jo tuo laikotarpiu pakeltais "lietuvių skirkitės nuo lenkų" ir "Lietuva turi būti politiniai nepriklausoma" šūkiais. Lietuviai, sako, nenori savo tėvų kalbos prarasti, jie nenori būti kitų valdomi, bet nori save valdyti (p.4). Be politinės nepri-

kliausomybės, sako, negalima Lietuvos ekonominę gerovę kurti. Tą viską, Šliupas pasakoja, jis jau aiškines savo lietuvių kalba New Yorke einančiame "Lietuviškame Balse" straipsniais: Ko mums reikia, Vaikų auklėjimas, Gamtos mokslai ir visuomenė, Patriotizmas ir kosmopolitizmas, Žmogaus paskirtis šioje žemėje, Krikščionybė ir Lietuva, Žmogaus amžius žemėje ir žmonijos išsivystymas.

Naujamam tautiniam lietuvių sąjūdžiui pagrindą davęs baudžiaivos panaikinimas, kuris davė progą kai kuriems ukininkams praturtėti ir savo jaunimą į aukštus mokslus išleisti. Šis tai jaunimas dabar vieningai dirbęs tautą išbūdinti. Norima ne senovės Lietuvą atkurti, bet Lietuvą etnografinėse ribose. Sąjūdis ret tikyba neatsiremia, bet veikia agitacija, apšvietos kėlimu ir organizacijomis. Naujoji lietuvių šviesuomenė demokratine, nors daug ir radi-

kalų. Shenandoah, Pa. 15 dienų rugs. 1886 metais buvo įkurta "Lietuvių Susivienijimas", tikslu organizuoti lietuviškas mokyklas, seneliams ir našlaičiams prieglaudes, ateivių globos namus.

Šliupas pripažįsta, kad dalis lietuvių socialistų palinkę rusų Narodnaja Volia organizacijai, dalis Varšuvos Proletariat sąjungai. "Narodninkai" linkstą Lietuvą apjungti su Latvija ir Estija, o "proletarai" nori laikytis su lenkais. Su lenkais eiti, sako, lietuviai nesipriešintų, jei ne šių egoistiniai siekimai atkurti senovės Lenkiją, nuo "jurų iki jurų" ir lietuvių nustelbti. Bet ta senovės Lenkija tiek istorijon nugarindusi kiek senovės Graikiją. Naują Lenkiją socialistinė sanavarka atkurs visai naujas luomas — pramonės darbininkai, nes dvarponiai, dvasiškija ir miestiniai niko doro jau negalį sukurti. Lenkijos ateitis, sako, ne "balta višta", bet "raudona vėliava". (p. 36).

Siemet sueina 100 metų dr. J. Šliupo gimimo, kad Amerikos lietuviai nerado, kolkas, nei intelektualų pajėgų nei finansinių išteklių išleisti tinkamą vieno savo geriausių sunų biografiją.

Toronto, Canada

Nauja sluota Gražiai sluoja

Turime mintyje naują, 236 Toronto Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos valdybą, kuriai vadovauja p. St. Jokubaitis. Naujai valdybai vadovaujant visuotinas narių susirinkimas įvyko šį metų vasario mėn. 12-tą dieną Lietuvių Namuose Toronto.

Pirmininkas St. Jokubaitis, atidares susirinkimą, pranešė, kad nuo širdies smugio mirė SLA veteranas, centrinės valdybos sekretorius, dr. M. J. Vinikas. Jo pagerbimui, paprašė susirinkimą ludesio minutės susikaupimui.

Pirmininkui pasiūlius ir susirinkimui pritarus, SLA 236 kuopa įstojo garbės narių-rėmėjų į lietuvių sporto klubą "Vyčiai", paremiant jį 25 dolerių auka.

Sklandžiai susirinkimo reikalus sutvarkius, toliau sekė valdybos iniciatyva pakviesto Naturalisto Fizioterapijo B. Naujalis paskaita. Pusantros valandos užtrukusioje paskaitoje Fiz. Ter. B. Naujalis nušvietė širdies anatominius ir fiziologinius pagrindus. Su pažindino apie arterijos sklerozę bei jų užsikimšimą, kas dažnai baigiasi mirtimi. Kalbėtojas ne tik aiškino, bet kad klausytojams būtų vaizdžiau, pademonstravo diagramas. Taip pat diagramomis paaiškino, širdies smugio ištikus, širdy paliestas vietas ir jų randų gijimo procesą. Savo paskaitoje palietė ir apie pirmąją pagalbą — dirbtinį kvėpavimą bei uždaros krūtinės širdies masažą, pademonstruodamas veiksmus.

Dalyvavusieji susirinkime yra dėkingi SLA vadovybei už tokią vertingą paskaitą.

Tikimasi, jog ir ateityje S. L. A. valdyba pakvies ką nors vėl su paskaita apie pirmąją pagalbą bei žmogaus sveikatą. Dalyvis.

Butų labai gerai, kad Susivienijimo kuopos, vienokiu ar kitokiu būdu paminėtų dr. Jono Šliupo šimto metų gimimo sukaktį.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Centro Sekretoriui

DR. MATUI J. VINIKUI

mirus, didžio skausmo patirti, šio ludesio laiku, mes reikiame giliausią užuojautą jo šeimai.

SLA 301 kuopa, Cicero, Ill.

South Boston, Mass.

Mirė Juozas Arlauskas, Didelis Lietuvių Veikėjas ir Patriotas

Vasario 27 dieną, 5-tą valandą ryto, Carney Hospital, Dorchester, Mass. po ilgų nesveikavimų atsiskyrė iš gyvyų tarpo visų mylimas Juozas Arlauskas.

Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis kovo 2 dieną, šv. Marijos kapinėse, Needham, Mass. Jis paliko dideliame nuolūde savo mylimą žmoną Juliją (Platukitę), 16 metų amžiaus sunų Juozą, brolių Antaną gyvenantį Brooklyn, N. Y., motiną ir seserį Lenkijoje, dėdę Motiejų Abišalą Bridge-water, Mass. ir daug, daug draugų.

Juozas Arlauskas gimė kovo 17 dieną, 1907 metais No. Abington, Mass. 1912 metais buvo išvežtas tėvų į Lietuvą, Trakų apskr. Onušikių parapiją Gudakėmių kaimą. Ir jis ten pergyveno visas 1-mojo karo baisenybes. Lietuvai atgavus nepriklausomybę mokėsi Lietuvos mokyklose ir buvo savanoriu ginti Lietuvą nuo lenkiškų banditų.

1931 metais Juozas grįžo į savo gimtąją šalį Ameriką pas dėdę M. Abišalą. Velionis apsigyveno Lynn, Mass. ir čia iš karto stojo į visą lietuvišką veiklą. Prisirašė prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, A. L. T. Sandaros, Piliiečių Klubo ir kitas draugijas.

1938 metais vasario 20 dieną vedė Juliją Platukitę į Needham, Mass. ir apsigyveno So. Boston, Mass. Kadangi So. Bostone norintiems veikti dirva yra plati, tai atrodė, kad mūsų Juozui tik to ir reikėjo. Nuo to laiko čia be Juozas Arlauskas neapsiėjo nei vienas lietuviškas veikimas ir daug be jo nebūtų įvykinta.

1944 metais įsigijo nedidelį vynu ir alaus sandėlį ir į trumpą laiką, su pagalba savo malonios žmonelės Julės, išaugino į didelį pavyzdį.

Tegul jam buna ramu ilse-tis Dėdės Samo žemėlėje. Juozas Lekys.

biznį. Budamas biznyje neat-sisakydavo aukot bent kokiems lietuviams naudingiems reikalams. Jo trokas (sunkvo-žimis) buvo lyg kokia visuomenės nuosavybė. Jei kas nori veltui ką nors išvežti arba parvežti, tai be jokio klausimo žino kur kreiptis — pas J. Arlauską.

Velionio Juozo Arlauskos veikla buvo žymi ne vien Bostone, bet ir kitose Amerikos lietuvių kolonijose. Jis per pastaruosius kelis metus nesveikavo, bet nuo visuomeninės veiklos neatsisakė. Jis nuosirdžiai tikėjo, kad Amerikos lietuviai čia gali tvirtai susijungti, išauginti stambias organizacijas, įvairias įstaigas, įgyti amerikiečių tarpe prie-lankią įtaką ir išvaduoti Lietuvą iš komunistų vergijos. Iki paskutinių savo gyvenimo dienų jis ėjo atsakomingas pareigas sekančiose draugijose: South Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos — išdininko, ALT Sandaros 1-mos apskrities — išdininko ir 7-tos kuopos atstovas į ALTą ir Balfą; SLA 2-ros apskrities pirmininkas ir 43 kuopos išdo globėjas. Dalyvavo beveik visuose Amerikos lietuvių visuomeniškuose seimuose ir suvažiavimuose ir dažniausia savo lėšomis.

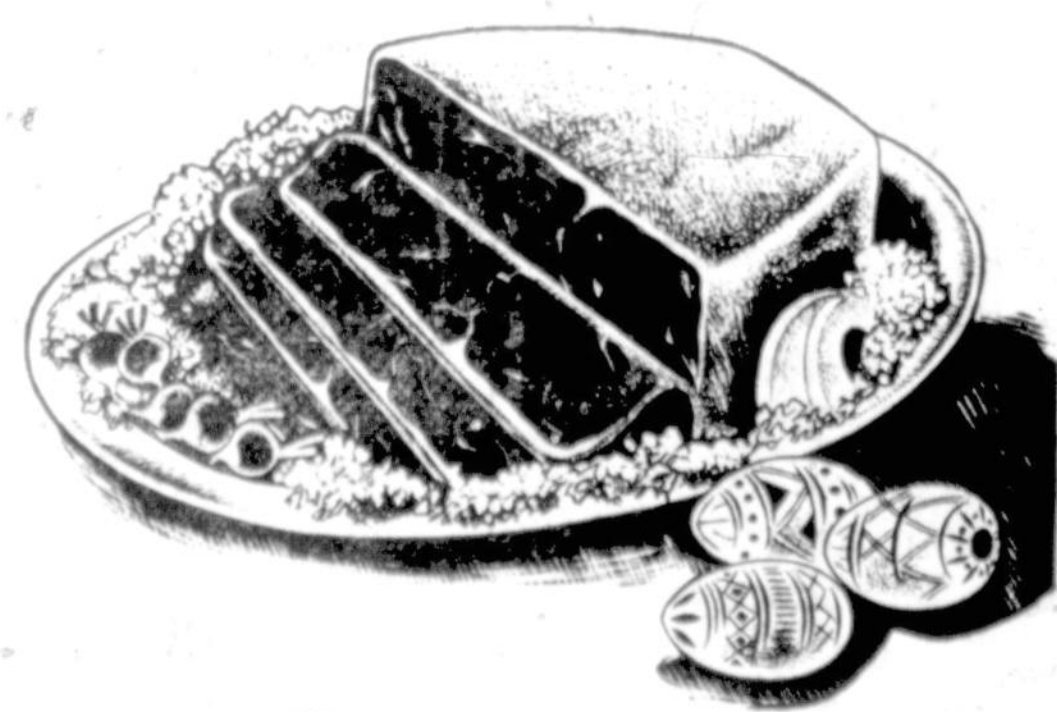
Visojo savo veikloje J. Arlauskas visuomet laikėsi demokratiškų principų. Žinoma, jis to reikalavo ir iš kitų ir dėl to kai kada jam prisiėjo susiginčyti su savo kaimynais. Bet jam mirus atrodė, kad jis neturėjo nei vieno priešo pasaulyje, nes pareikšti jam paskutinę pagarbą minios žmonių iš Worcesterio, Brocktono, Lynno ir kitų miestelių, įvairių pažiūrų, lankėsi šermentyse ir dalyvavo laidojimuose. Karstas gi buvo aprautas puikiais gėlių vainikais.

Tegul jam buna ramu ilse-tis Dėdės Samo žemėlėje.

Juozas Lekys.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ!

ŠVENTESE gerai nuotaikai jusų namuose pasinaudokite puikiausiu lenkišku skanėsiu, tikru importuotu lenkišku kumpiu įvairiose formose.

- ★ NEPALYGINAMAI SKANUS
- ★ EKONOMIŠKAS
- ★ NEPERRIEBUS, MINKŠTAS IR SULTINGAS

Dabar importuotas lenkiškas kumpis galia gauti mažais kiekiais 2, 3, 4, 5 svary; didesnoms šeimoms skardinėse 7, 8, 9-svartų.

VISUR REIKALAUKITE KUMPIO IŠ LENKIJOS skaniausio mėsos gaminio iš senojo pasaulio

Tikras mėsos gaminy iš Lenkijos turi įrašus:

ATALANTA - KRAKUS - TALA - POM

"PRODUCT OF POLAND"

Amerikos Lietuviu Veikla

New York, N. Y.

Lankėsi Antanina Mockienė

Pirmadienį, kovo 13 dieną redakcijoje lankėsi Antanina Mockienė, buv. ilgamečio SLA išdo globėjo velionio Stasio Mockaus žmona iš Boston, Mass. Ji praleidžia žiemos mėnesius — pareiškė p. Mockienė. Jau daug lietuvių Floridoje pastoviai apsigyvenę, kurių tarpe nemažas skaičius yra Susivienijimo narių.

Brooklyn, N. Y.

Gastroliauja Detroito Dramos Sambutis New York'e

Kovo mėn. 18 dieną (šeštadienį) pirmą kartą New York'e lietuviai turės progą pamatyti Detroito Dramos Sambutį vad. Z. Arlauskaitės-Mikšienės, kuris suvaidins A. Bissan 4 v. dramą "Nežinomoji". Tai labai graži drama, kurią turėtų pamatyti visi New York'e ir apylinkių lietuviai. Vaidinimas įvyks Franklin K. Lane Auditorijoje, Jamaica Avenue ir Dexter Place, Woodhaven, N. Y. Privažiuoti labai patogiu Jamaica linija iki Elderts Lane stoties. Mokykla matoma iš tolo, kur vyks vaidinimas. Vaidinimo pradžia 7 val. vakare (punctualiai). Bilietai — auka nuo \$1.00 iki \$3.00. Visas pelnas skiriamas šalpos reikalams. Rengia Balso 100 skrysiu. Nepreleiskite progos pasigrožėti puikiu veikalu ir paremti savo tautietį varge.

Pasimatysime kovo 18 dieną 7 val. vakare Franklin K. Lane High School Auditorijoje. Teatro mylėtojai.

Dorchester, Mass.

Mirė Zigmąs (James) Ambrose

Šių metų vasario 28 dieną mirė Zigmąs (James) Ambrose, sulaukęs 67 metus amžiaus, gyvenęs 87 Savin Hill Avenue, Dorchester, Mass.

Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis kovo 4 dieną Naujose Kalvarijos kapinėse, Boston, Mass. Paliko liudėsyje savo mylimą žmoną Mary (Grilavičiūtę), du sunus Vincą ir James, kurios dukteris: Nellie M. Entas, Marie D. Clarsy, Frances B. Mažukaitis, ir Regina A. Vaičiulėnas. Taipgi paliko du pusbrolius Vincą Ambrose, Rosindale, Mass. ir Juozą Genevičių, So. Boston, Mass.

J. Ambrose laidotuvių rūpinosi Dorchesterio jaunąs graborius Joseph C. Lubinas, kurio koplyčia randasi 12 Savin Hill Avenue.

Velionis Zigmąs buvo kilimo iš Trakų apskr., Kaisedorijų parap. Mežonių kaimo. Į Ameriką atvyko 1912 metais ir visą laiką gyveno Bostono apylinkėse. Buvo nariu South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos, ALT Sandoros 7 kuopos, SLA 328 kuopos ir kitų.

St. Petersburg, Florida

Vasario šešioliklosios Minėjimas Pavyko

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 43 metų sukakties minėjimas visais atžvilgiais buvo sėkmingas. Diena pasi-
taikė labai gerai, tai ir publi-

kos prisirinko pilna svetainė — apie trys šimtai asmenų, todėl ir Lietuvos laisvinimo darbus aukų surinkta keturi šimtai dolerių. Prie šios sumos pridėjus Tampa Klubo aukas, tai si. maža kolonija suaukėjo virš šešis šimtus dol. Atrodo, kad mes jau pradėdami pasivyti, o gal ir lenktyniuoti su tokia didele Floridos kolonija kaip Miami.

Mes čia turime nemažai ir priešų, tėvynės išgamų, amžinių tautos išsigimėlių, ir jems tas vardas tikrai yra tinkamas. Man teko nugirsti, kad tas choras, kuris lietuvių dienų išpildė visą programą, turėjo paėmęs tą pačią svetainę dėl savęs, viena diena anksčiau negu įvyks lietuvių diena, bet choristai nutarė atšaukti savo parengimą, kad nepakenktų lietuvių dienai, tada mūsų lietuviškieji išsigimėliai pagriebė tą svetainę ir surengė savo raudonųjų širšių kermonių, kad pakenkti mūsų Tėvynės Lietuvos reikalams. Bet nežiurint to viso, kiek Maskvos raudonosios širšės mėgino pakenkti Lietuvos nepriklausomybės minėjimui, tiek jis daugiau buvo sėkmingas. Kada Maskvos raudonieji pajuto, kad jau tikrai publika juos pradėjo pažinti kaip Tėvynės išdavikus, pradėjo mažiau lankytis į panašius parengimus, tai Tėvynės vaikai pasijuto daug luosesni apsi-
valę nuo tokių gaivalų.

Laikė kalbų, kurias pasakė dr. Donas Jasaitis ir teisėjas Jonas Zuris, susirinkusieji užsilikė nepaprastai ramiai ir išsinešė gerą įspūdį. Kalbėtojai nurodė, kiek mūsų Tėvynė Lietuva pergyveno vargo ir skurdo nuo okupantų, ir dar nesimato to vargo pabaigos.

Meninė programos dalis susidėjo iš patriotinių dainų, eilių ir duetų, taip pat ir iš veikaliuko "Lietuvos Išlaisvinimas". Jis nurodė tikrą rusų žiaurumą užėmus mūsų kraštą. Suprantama, kad jie ir kituose užgrobuose kraštuose nei kiek nešvelnesni. Šis lietuvių dienos programą praėjo geriausioji nuotaidų, be jokių trukdymų.

Priimta rezoliucija, kuri bus pasiūsta aukštiesiems pareigūnams, kaip protestas prieš Rusijos žiaurų režimą.

Tuomi baigėsi meninė programa dalis, kurią išpildė vietinis Daidos Choras, vadovaujamas K. Staupo.

Svečias.

Aukos Lietuvos laisvinimo darbams

Aukojo šie asmenys:
Mrs. Marta Tribulas \$3.00, Karolis Bačionis \$1.00, Kazys Kairis \$1.00, S. Jurgaitis \$1.00, A. Seibukis \$1.00, Mr. Kalavičius \$1.00, Petras Lengvinas \$2.00, Mr. Nek. \$1.00, Anton Zuris \$1.00, Mr. ir Mrs. Martinus \$5.00, Beržińska \$1.00, Maleika \$1.00, Petrauskas \$1.00, Juozas Gilius \$5.00, Vincas Plaužinis \$1.00, D. Grabinas \$2.00, Al. Wezbutas \$2.00, A. Garbukas \$2.00, D. Worpnik \$5.00, Charles Sarmerski \$5.00, K. D. Staupai \$5.00, J. Pulkus \$1.00, V. Unanis \$1.00, J. Zakarevičius \$1.00, M. Stanionis \$3.00, S. Zigas \$1.00, Ona ir Adolfas Paleckiai \$5.00, L. Cepelis \$1.00, B. J. Lingvėnas \$1.00, J. Vosilius \$1.00, Gus. Jodeitis \$1.00, Kely \$1.00, Cizauskas \$1.00, P. Dauper \$1.00, P. Reklaitis \$2.00, M. Cepelis \$1.00, Naginskas \$1.00, D. Zemaitis \$2.00, Mr. Pašakarnis \$1.00, Marta Bobena \$2.00.

Teisėjas Zuris \$2.00, Mr. J. Maskalunas \$10.00, Mrs. Sasluokas \$5.00, Joe Mažeika \$1.00, V. Musteikis \$1.00, V. Kišėnas \$2.00, J. Zdanis \$2.00, Mr. ir Mrs. Ant. Mulinskas \$5.00, Ant. Jurevicius \$1.00, Kazys Usalis \$5.00, Jonas Meigušis \$2.00, John Janikaukas,

Ar. \$5.00, Juozas Miliekas, Wash. \$5.00, A. Stanis \$1.00, J. Raudonis \$1.00, W. V. Sadauskai \$2.00, Barb. Samoška \$1.00, Z. Stogis \$1.00, Mrs. J. Zdanis \$1.00, Mrs. Seštokas \$1.00, Mrs. Neckrosh \$1.00, Dr. Naikel \$5.00, J. Janavičia \$2.00, P. Vitkus \$3.00, J. Manlis \$1.00, D. Bagdonas \$1.00, J. Mačius \$1.00, A. Maskalunas \$5.00, S. Blaškevičia \$1.00, P. Karalunas \$3.00, Onutė Vilis \$1.00, Mr. Vilis \$1.00, Mrs. Ugenis \$1.00, J. Zdanis \$1.00, A. Yukėnas \$2.00, At. Badauskas \$1.00, Mrs. Mažalis \$1.00, Mrs. Puniška \$1.00, P. Slapelis \$1.00, M. Plekas \$1.00, V. Yomantas \$3.00, Mr. ir Mrs. Rokai \$2.00, Mr. Warašius \$1.00, Mr. J. Zdanis \$1.00, Dr. Jasaitis \$25.00, J. Senkus \$5.00.

Vardu Tėvynės Lietuvos, aukotojams rengėjai taria nuosirdų aciu.

Jeigu būtų įsiskverbusi kokia klaida, kuri būtų reikalinga pataisymo, prašau pranešti šiuo adresu: K. Staupas, 2620 — 58th Street, Gulfport 7, Florida. Tel. DI 4-6593.

K. Staupas.

Kaziuko Mugė

DETROIT, MICH. — Nežinau, kas bėpalikytis iš Detroito, jei vieną gražią dieną netektume skautų? Tai darbščiosios skrudės, kurios ištisus metus: bėga, kruta, trūsia, padeda kiekvienam, kas tikrai mielos skautiškos tautos lietuviškam reikalui papraso. Neapsiejom ir neapsieisim mes Detroito Susivienijimo kuopa, kad turėsime ką nors gražesnio atlikti.

Kitiems tartininkai udamai skautai, pasiima, sau tik vieną dieną metuose, tai Kaziuko Mugės diena. Detroito skautų Kaziuko Mugė įvyks š. m. kovo mėn. 26 dieną, buvusioje lietuvių svetainėje. Musų Susivienijimo lietuvių pareiga tą dieną išsikelti iš namų ir kuo skaitlingiausiai aplankyti mugę ir skautų gražųjį darbėli paremti. Ateikime visi seneliai ir visi nuosirdūs lietuviai. Su-
teiksime džiaugsmo savo atsilankymu ir gerieji skautai matys, kad jie savo geruose darbuose nėra vien.

Remkime skautus visomis išgalėmis, nes jūose vienintelė viltis išsilaikyti lietuviams. Pagerdami savo atsilankymu, sustiprinsime mūsų garbingą Susivienijimo organizaciją, tad niekas kovo mėn. 26 dieną nepalikta namuose.

Iki pasimatymo Kaziuko mugėje! Narys.

Akron, Ohio

Aukos Lietuvos Laisvinimo Darbams

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimo proga Akrono lietuviai Amerikos Lietuvių Tarybai aukojo:

50 dolerių aukojo dr. V. V. Adams.

25 dolerių — SLA 198-354 kuopa.

20 dolerių — J. Salasevičius.

Po 10 dolerių — LSS 20 skyrius. Wm. Sliser, J. Vaičiaitis, J. Zdanis.

6 dolerių — M. M. F. Baldauskas.

Po 5 dolerių — M. M. I. Janavičius, M. M. F. Joga, Mrs. O. Lucas, M. M. S. Lucas, Rev. C. A. Patrick, A. Rudis, dr. S. Sviderskas, N. Trumpickas.

Po 3 dolerių — J. Augustinavičius, M. M. S. Valentz.

Po 2 dolerių — M. M. A. Gauder, P. Slogus, Mrs. N. Trucen, Mrs. M. Salsky, M. M. Muekus, A. Zent, Mrs. M. Cat-

Po 1 dolerį — A. Gatavecas, Mrs. C. Gaska, Mrs. L. Lipinskas, M. M. J. Apsega, Mrs. J. Schmidt, Mrs. W. Jatech, Mrs. A. Alekna, Mrs. F. Pukas, Wm. Puishis, Mrs. Jarašius, Mrs. Kupris, Mrs. Georges, V. Georges, Mrs. V. Moeller, J. Trucen, Mrs. Ku-
beck, Mrs. Sasnauskas, Mrs. N. Lawrence, Mrs. P. Barauskas, Mrs. Andruškevičius, Ch. Kazlauskas, Mrs. Waivocky, P. Stasuk, Mrs. Hubert, Mrs. M. Rozuk.

Kiti aukojo po mažiau. Viso aukų surinkta 230 dolerių, kurios visos pasiūstos ALTO Centrai į Chicago.

Šia proga ALTO Akrono skyriaus valdyba nuosirdžiai dėkoja visoms programos išpildytojoms, šeiminiškėms, savo darbu bei atsilankymu prisidėjusioms prie šventės iškilmingumo asmenims. Nuosirdžiausia padėka už gausias aukas ALTO reikalams.

Pranas Joga.

KIEKVIENAS PROGA! — LENKISKAS KUMPIS

Besitartinant šventėms, mes patys nejučiaime, kaip greit laikas bėga. Daugelis rupestingų šeiminkinių jau dabar stengiasi ateinančias Velykas padaryti malonias ir įspudingas. Nieko nėra malonesnio kaip švęsti Velykas pagal senosios tėvynės papročius, o Velykų stalą papuošti kaip pridera šioms iškilmingoms šventėms, kas suteiks džiaugsmą jūsų šeimai.

Tarp daugelio skanumynų šventiškam stalui labiausia pritiks lenkiškas kumpis, importuotas iš Lenkijos, nes tai yra pasaulyje pripažintas skanumynas.

Priežastis, kodėl lenkiškas kumpis pasiekė tokio garso yra tame, kad jis skanus ir nepalyginamas savo savybėmis. Jis yra ekonomiškas savo kaina, visados vienodai

švelnus, sultingas ir natūralios spalvos. Dėl šių puikių savybių, kurios visada jam būdingos, lenkiškas kumpis visų mėgiamas, kas tik jo paragauja.

Dabar kaip tik geras laikas šeiminkinėms priminti, kad jos laiku atsimintų Velykoms nusipirkti lenkiško kumpio. Tikras importuotas lenkiškas kumpis gaunamas mažose šeimai pritaikintose dėžutėse 2, 3, 4 ir 5 svarų, o didesnėms šeimoms dėžutėse 7, 8 ir 9 svarų. Lenkiškas kumpis turi vardus ATALANTA, KRATKUS, TALA ir POM.

Jūs galite tiktai lenkišką kumpį įvairiausiu būdu, šiltą, šaltą, supiaustytą, kepą, troškintą, o taip pat kaip užkandą, lygiai ir pagrindiniu valgiu.

Linkėtina jums linksmy Velykų su švenčių stalų, papuoštų lenkišku kumpiu.

— Skelb.

Tel. STagg 2-5043

Matthe P. Ballas

BIELLAUSKAS

FUNERAL HOME

AL. BALTRUNAS-BALTON

Reikalų vedėjas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Grupė vilniečių išvyko į kelionę aplink Europą. — Į grupę pateko žinoma parinkti, išsiųsti turistai. Iš Vilniaus išvyko į Rygą. Iš čia laivu "Estonia" plauks į Daniją, Angliją, Prancūziją, Italiją, Graikiją ir Turkiją. Kelionėje užtruks 25 dienas.

— o —
Jei toji avalynė liktų Lietuvoje. — Lietuvos avalynės fabrikai 1965 metais savo gamybą busių tiek išplėtę, kad pagaminsią per metus 12 milijonų porų.

PARDAVIMUI

WOODHAVEN—Ozone Park apylinkėje parduodamas namas 2 šeimų 12 kambarių, pušiu atskiras namas. Arti visko. Atviras apžiūrėjimui. \$33,900. VI 9-0208.

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven 21, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves Kopyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Laidotuvių Direktorai:

F. W. SHALINS IR

J. B. SHALINS

Tel. Virginia 7-4499

HITLERIS IR MUSSOLINI

"Laisvosios Lietuvos" 3-13, 1959, numeruose tipo:

1. Rachelės Mussolini idomus, gausiai iliustruoti pasakojimai apie savo vyrą Benito. Kartu apžvelgia antrojo pasaulinio karo eiga ir Mussolini santykiai su Hitleriu.

2. Konkursiniai straipsniai temomis: "Kokios specifinės priežastys pastūmėjo dalį Amerikos lietuvių į komunistų ir kokių priemonių turėtų imtis, kad visus ar bent dalį būtų galima sugrąžinti į tikrųjų lietuvių tarpą."

Prisijuntę \$1 gaus visus numerus su šiais ir kitais įdomiais straipsniais. Prisijuntę \$5 metinės prenumeratos gaus šiuos numerus veltui. Rašyti:

LAISVOJI LIETUVA, 911 W. 32nd St., Chicago 8, Ill.

Kas nori skaityti su jokia partija nesuristą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendromenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.

PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose — 5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" gausa bargin ligi jie gausa darbą ir užsidirba.

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada

ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

ISEJO NAUJA KNYGA

AMERIKOS IDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos

JOJE APRAŠOMA:
Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatura"; Įspūdziai iš Kalifornijos; Raudonmedžių Imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis veng daro; Amerikos dykumos; Mirties Klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpelkis; Įspūdziai iš Meksikos, Būlių kava; Pasa mormonais; ju tikėva, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskesta; Neįmatuoti Texas vaizdai; turtai; Floridos Vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių potėmių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių.

Ir daug, daug kitų idomųjų! Su gražiais paveikslais. Užsakiusiems knyga tuoj pat pasiunčiama. Kaina tik 75 centai.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausias lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$11.00 metams, \$6.00 — pusę metų. Kitose valstybėse — \$14.00 metams, \$7.00 — pusę metų, Chicagoje — \$13.00 metams, \$7.00 — pusę metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba money. Orderį tokiu adresu:

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

VELYKOS ARTĖJA

Siųsti Velykoms dovanų siuntinį draugams ir giminėms į visas USSR dalis yra lengva ir patikima per

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by Intourist)

Cosmos turi daug metų patyrimą ir tukstančius patenkintų klientų

Pristatymas garantuotas. Siuntinys apdraustas. Gavėjas nieko nemoka. Papildomų informacijų rašyk arba skambink į jums artčiausią skyrį:

NEW YORK 2, N. Y., 39 Second Ave. Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Ave. Tel. DI 5-8808
BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave. Tel. HY 1-8290
CHICAGO 22, ILL., 2222 West Chicago Ave. Tel. LO 2-5941
NEWARK, N. J., 428 Springfield Ave. Tel. BI 3-1797
LAKEWOOD, N. J., 126 4th St. Tel. FO 3-8569
PATERTON, N. J., 99 Main St. Tel. MU 4-4619
PASSAIC, N. J., 176 Market St. Tel. GR 2-1637
VINELAND, N. J., West Landis Ave. (Greek Orthodox Bldg.) Tel. WA 2-1446
The Vinland Branch open Friday, Saturday and Sunday only Tel. HU 1-2730
PITTSBURGH 3, PA., 1015 East Carson St. Tel. HU 1-2730
PHILADELPHIA 23, PA., 330 West Girard Ave. Tel. WA 2-4035
NEW HAVEN, CONN., 6 Day St. Tel. LO 2-1446
WATERBURY, CONN., 6 John St. Tel. PL 6-6766
WORCESTER, MASS., 174 Millbury St. Tel. SW 8-2868
CLEVELAND 13, OHIO, 2683 West 14th St. Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, ILL., 2222 West Chicago Ave. Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, ILL., 2439 West 69th St. Tel. WA 5-2737
HAMTRAMCK, MICH., 9550 Jos. Campau Tel. TR 3-1666
DETROIT MICH., 6440 Michigan Ave. Tel. TA 8-8050
GRAND RAPIDS, MICH., 414 Scribner Ave. N. W. Tel. GL 8-2256
SAN FRANCISCO, CALIF., 2978 Sutter St. Tel. FI 6-1571
JERSEY CITY, N. J., 73 Bright St., kampas Jersey Avenue